

РЕШЕНИЕ

с. Войкино

03.11.2022

КАРАР

№ 39

**Татарстан Республикасы Алексеевск
муниципаль районы Войкино
авыл жирлеге Советы депутаты
статусы турындагы Нигезлэмәне
раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә,

Войкино авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезлэмәне расларга.
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Алексеевск муниципаль районы сайтында һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз артымда калдырам.

**Войкино авыл
жирлеге башлыгы,
Совет Рәисе**

Н.П.Шабутдинова

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль
районы Войкино авыл
жирлеге Советының
03.11.2022 № 39
караына кушымта

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл
жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезлэмә

Әлеге Нигезлэмә Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино
авыл жирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат
үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне
билгели.

Статья 1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл
жирлеге Советы депутаты (алга таба – депутат) статусы Россия Федерациясе
Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе,
Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Алексеевск
муниципаль районы Войкино авыл жирлеге уставы, әлеге Нигезлэмә нигезендә
билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын
нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыралар.

Статья 2. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль
районы Войкино авыл жирлеге Советына сайланган көннән башлана һәм яңа
чакырылыш эш башлаган көннән туктатыла, әлеге Нигезлэмәнең 3 статьясында
каралган очраклардан тыш.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарә
оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ
номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Алексеевск
муниципаль районы Войкино авыл жирлеге уставы белән билгеләнә.

Статья 3. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очрақларда вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән күләмдә генә сәләтле дип танылу;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яисә вафат булган дип игълан ителү;

5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгыннан яки чит ил гражданы аның нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланьрга мөмкин булган Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгыннан чыкканда, Россия Федерациясенә халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы Россия Федерациясе гражданы яки чит ил гражданының чит ил гражданлыгы (подданства) булганда яисә чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документы булганда;

8) сайлаучылар фикере буенча;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очрақта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очрақларда.

2. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлегә Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, әгәр бу нигез Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлегә муниципаль берәмлегенә вәкилләклә органы сессияләре арасында барлыкка килсә - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очрақта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып әлегә гаризаның Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлегә Советына керү көне санала.

Статья 4. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документ булган таныклыкка, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында куллана торган күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы тарафыннан раслана.

Статья 5. Депутатның үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге уставы белән билгеләнгән очрақлардан тыш.

Статья 6. Депутат эшчәнлегенең формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

а) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советына карауга Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы карарлары проектларын кертү;

г) депутат таләбе кертү;

д) депутат мөрәҗәгатен юллау;

е) дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфай затларга гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүне таләп итеп мөрәҗәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль иҗтимагый үзидарә оешмаларында катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге уставында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Статья 7. Депутатның Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы утырышында катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышында шәхсэн катнаша.

2. Депутат Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышын үткөрү вакыты һәм урыны турында, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәрләнә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы Регламенты нигезендә ала.

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышында катнаша алмаганда депутат бу хакта алдан Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советына хәбәр итә.

3. Депутат хокуклы:

1) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль райо Войкино авыл жирлеге Советы комиссияренә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;

2) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советында төзелә торган органнарны формалаштыру һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы сайлый (билгеләнә, килештерелә торган) вазыйфаи затлар кандидатуралары буенча фикер белдерергә;

4) хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы хокукый актлары проектларын кертергә;

5) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы көн тәртибенә, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, карарлар проектларына һәм башка актларга төзәтмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышында чираттан тыш хисапны яки Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы күзәтчелегендәге теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, гражданның ижтимагый әһәмияткә ия булган мөрәжәгатләрә иһлан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышлары беркетмэләре эчтәлеге белән танышырга.

4. Депутат тарафыннан Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

Статья 8. Депутатның Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләр эшендә катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советында үзе әгъза булган комиссияләр эшендә шәхсән катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

Статья 9. Депутатның Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат үз компетенциясе Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Депутат Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре кушуы буенча муниципаль берәмлек чикләрендә булган Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, оешмалар тарафыннан карарларның үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә

Статья 10. Депутат таләбе

1. Депутат Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы тарафыннан булдырылган яки төзелгән башка органнар житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Алексеевск

муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча, депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе - депутат мөрәжәгате, ул Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы карары белән депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турында тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышыда Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Депутат таләбе жибәрелгән жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа 10 көннән дә соңга калмыйча яки авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән башка срокта язма формада жавап бирергә тиеш. Жавап депутат таләбе жибәрелгән орган житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Таләпнең инициаторы таләптә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнаша ала. Таләпнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесен Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы билгеләгән вакытка кабул ителгән карарның үтәләше турында язма жавап бирүгә мәжбүр итәргә хокуклы.

Статья 11. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегә белән бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгәтләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгәтә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат тарафыннан яисә моңа

вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

Статья 12. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дөүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.
2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданнарны кабул итә, дөүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.
3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.
4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кәргән тәкъдимнәрен, шикаятләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрен дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;
гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дөүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә, аларның исемлеге һәм тәртибе Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлегә Советы тарафыннан билгеләнгән.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенә жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

Статья 13. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлегә Советы депутаты депутат фракциясе яки карала торган мәсьәләләр буенча уртак эшчәнлек һәм позицияне белдерү өчен төзелә торган төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегенә тәртибе Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлегә Советы регламенты белән билгеләнә.

Статья 14. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлегә Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлегә

Советы депутатның аның сайлау округында башкарылган эше, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы, аның органнарының карарлары һәм күрсәтмәләрен үтәве турындагы мәгълүматын тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутатка законнарны, муниципаль берәмлекләреннән вәкиллеке органнары эш тәжрибәсен, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

Статья 15. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул ителүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының, предприятиеләреннән, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләреннән вазыйфаи затлары тарафыннан чираттан тыш кабул ителү хокукыннан файдалана.

Статья 16. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлеге белән бәйле, закон тарафыннан сер буларак сакланмый торган мәгълүмат алу хокукына ия.

Статья 17. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәү;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;

3) даими нигездә, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;

4) гражданның, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан оешмаларның, ижтимагый берләшмәләреннән, дөләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карау һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирү;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тоту;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәү;

7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ

номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәү;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәү;

9) дәүләт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләренә саклау, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган белешмәләренә таратмау;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

Статья 18. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокуклы түгел:

1) шәхсэн яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шөгыйльләнергә;

2) коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәясси партия, һөнәр берлегә органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләре ширкәтенең гомуми жыелышында (конференция) түләүсез нигездә катнашу;

б) Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү тәртибендә түләүсез нигездә коммерцияле булмаган оешма белән (сәясси партия идарәсендә, һөнәр берлегә органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлаулы органында, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында яки съездда (конференция) катнашудан тыш) идарә итүдә катнашу;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советы Ассоциациясенә, муниципаль берәмлекләренә башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) идарә органнарында һәм гамәлгә куючысы (акционеры) муниципаль берәмлек булган оешманың ревизия комиссиясе алдында түләүсез нигездә

муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрән яклау;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансланырга тиеш түгел;

4) Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган идарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары һәм аларның Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләр башкаручы депутат граждан административ яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турында эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очраklarыннан тыш) буларак катнаша алмый.

Статья 19. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын да катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советы утырышларда билгеләнгән дисциплина һәм регламентны үтәргә;

2) депутат вәкаләтләрән үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә керә торган башка депутатлар, вазыйфаи затлар һәм гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә;

3) депутат вәкаләтләрән үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны депутат эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда кулланмаса һәм таратмаса, әгәр бу мәгълүматлар дәүләт, хезмәт, коммерция серен, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итсәләр;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсэн яки аның якыннарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар эшчәнлегенә, вазыйфаи затларга, муниципаль хезмәткәрләргә һәм гражданнырга йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаса;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләр, гаризалар, эшләр, шулай ук аның абруена яисә Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советына зыян китерә торган конфликтлы ситуацияләрдән тыелырга;

б) вазыйфаларны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары белән расланган тәртиптә Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл жирлеге Советына хәбәр итәргә һәм

аның мәнфәгәтьләр конфликттын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә;

7) Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы билгеләгән гавами чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

Статья 20. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы «Войкино авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Войкино авыл җирлеге Советы муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу очраklarында, шулай ук аларның торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын тикшергәндә, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикере, тавыш биргәндә белдерелгән позициясе өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләре өчен җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки федераль закон белән каралган башка хокук бозу очраklarына кагылмый.